

□ обґрунтування важливих положень економічної політики, яку мають намір провадити державні органи влади на даному етапі розвитку економіки;

□ заходи щодо розвитку державного сектору економіки – одного з важливих інструментів впливу держави на економічні процеси в країні [6, с.13].

Уважаємо, є підстави стверджувати виходячи з запропонованої дефініції сутності економічної політики, що у змістовному контексті відносно складових економічної теорії вона є близькою до політекономії, яка комплексно вивчає систему та механізм функціонування найзагальніших економічних законів у органічному зв'язку із соціально-політичними процесами та явищами.

Література:

1. Зубчанинов В. Научная деятельность и технический прогресс в крупнейших капиталистических странах. Москва: Наука, 1976. С. 102.

2. Нестеренко Л. Економічна політика в соціальному ринковому господарстві. *Економіка України*. 1999. № 2. С. 31.

3. Словарь современной экономической теории Макмиллана. / пер. с англ. Москва. 1997.

4. Аткинсон Э.Б., Стиглиц Дж.Э. Лекции по экономической теории государственного сектора / пер. с англ. Л.Л. Любимова. Москва: Аспект-Пресс. 1995. 832 с.

5. Бункина М.К. Экономическая политика: Учеб. пособие. Москва: ЗАО «Бизнес-школа «Интел-Синтез». 1995. –С. 14.

6. Орешин В. П. Государственное регулирование национальной экономики (в вопросах и ответах): учеб. пособие. Москва: Инфра-М, 2000.

Голик Вікторія Богданівна

ст. гр. ФМ-22, ТНЕУ

Квасниця Оксана Василівна

к.е.н., доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія

ТЕОРЕТИЧНІ ДОМІНАНТИ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Дослідженням теоретичних аспектів формування фінансового потенціалу регіону, оцінювання його фактичного рівня та ефективності використання займалися низка вітчизняних та закордонних науковців, проте на сьогоднішній день ученими не сформовано єдиного підходу до розуміння змісту даного поняття, оскільки існують помітні протиріччя та суперечності серед авторських підходів. Крім того, термінологічна невизначеність фінансового потенціалу регіону як економічної категорії обумовлює значну варіацію поглядів науковців щодо ідентифікації алгоритму його формування та оцінювання.

У науковій літературі існує розширене і вузьке тлумачення фінансового потенціалу. Так, згідно з вузьким трактуванням фінансовий потенціал зводиться до визначення «фінансового потенціалу території», тобто сукупності фінансових потенціалів підприємств, розташованих на ній. Розширене розуміння фінансового потенціалу пов'язане з включенням в його зміст наступних елементів: консолідованого бюджету; позабюджетних фондів, міжбюджетних потоків, цінних паперів, емітованих органами влади або органами місцевого самоврядування, фінансового потенціалу підприємств і організацій усіх форм власності, коштів населення, які знаходяться в готівковій формі або в банках і інших фінансових інститутах, а також у вигляді різних цінних паперів; фінансових ресурсів інститутів кредитно-фінансової системи регіону, а також коштів, що залучаються банками з інших територій [1].

Фінансовий потенціал як фінансова категорія відображає соціально-економічні відносини, що виникають у процесі фінансово-господарської діяльності суб'єктів та пов'язані із формуванням, розподілом та перерозподілом, використанням, накопиченням та примноженням фінансових активів, впливають на фінансовий стан, фінансову стійкість та визначають можливості процесу відтворення для забезпечення економічного зростання [2, с.49].

Досліджуючи фінансовий потенціал регіонального розвитку А.Є. Буряченко визначає його як «спроможність акумулювати фінансові ресурси за допомогою використання наявних дохідних джерел та формування сприятливого інвестиційного клімату завдяки застосуванню відповідних фінансових інструментів з метою забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку відповідної території» [3].

Так, більшість науковців схильні визначати головною ціллю оптимізації фінансового потенціалу забезпечення соціально-економічного розвитку території. Однак, такий підхід не повністю відповідає сучасним

тенденціям розвитку світогосподарських відносин, оскільки на наднаціональному рівні ключовим орієнтиром є якісно нова форма розвитку, а саме стале економічне і соціальне зростання. Фактично, сталий розвиток переслідує ті ж самі цілі, що і соціально-економічний, проте досягнення цільових показників здійснюється на більш поміркованій, виваженій та соціально-відповідальній основі з урахуванням не лише поточних потреб членів суспільства, а й потреб майбутніх поколінь. Спираючись на зазначені зауваження, ми вважаємо за доцільне визначати саме сталий розвиток регіону як ключову мету використання його фінансового потенціалу.

Найбільш повним, на нашу думку, є визначення фінансового потенціалу території, запропонованого в дослідженні, присвяченому управлінню розвитком міста [4]. Так, фінансовий потенціал – це загальна сума фінансових ресурсів, що знаходяться в розпорядженні місцевих органів влади, та фінансових ресурсів, які можуть бути залучені для виконання функцій місцевого самоврядування й об'єктивно можуть бути використані у створенні ВВП території та забезпечення населення усіма соціально-економічними благами. Категорія фінансових ресурсів визначає кошти, які, реалізуючи існуючий потенціал, беруть участь у цьому процесі. Тобто фінансовий потенціал може включати резерви, що не використовуються, наприклад, потенційні доходи суб'єкта господарювання [4, с. 332–333]

Отже, фінансовий потенціал дозволяє оцінити фінансові можливості, наявні та потенційні фінансові ресурси, які можуть бути використані для соціально-економічного зростання як окремої територіальної громади, адміністративно-територіальної одиниці, так і країни, у цілому [5, с. 59].

Незважаючи на значимість фінансового потенціалу регіону у вирішенні територіальних проблем, в даний час поки не напрацьована теоретична і практична база методів його комплексної оцінки, що негативно позначається на використанні існуючих можливостей нарощування фінансових потоків конкретних муніципалітетів. Причиною цього є слабке опрацювання проблеми, відсутність комплексних наукових рекомендацій, якими могли б скористатися органи влади і управління. Таким чином, як з теоретичної, так і з практичної точки зору необхідні методологічні та практичні розробки, що забезпечують оцінку фінансового потенціалу регіону та вироблення на цій основі шляхів стимулювання його зростання як основи стійкого розвитку територій.

Література:

1. Финансы: учебник / под ред. С. И. Лушина. Москва: Изд. Рос. гос. экономич. академии, 2000. 384 с.
2. Кучер Г.В. Фінансовий потенціал як економічна категорія. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. №9(159). С. 46-52.
3. Буряченко А.Є. Фінансовий потенціал регіонального розвитку: Монографія. Київ: КНЕУ, 2013. 342 с.
4. Управління розвитком міста: навч. посіб. / за ред. В. Вакуленка, М. Орлатого. Київ: Вид-во НАДУ, 2006. 389 с.
5. Квасниця О.В., Вишньовська К.С. Фінансовий потенціал органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації. *Збірник науково-методичних праць Подільського спеціального навчально-реабілітаційного соціально-економічного коледжу*. Кам'янець-Подільський: «Аксіома», 2017. Вип.2. С. 57-59.

Гриньків Тарас Дмитрович

ст. гр. Фм-22, ТНЕУ

Кізима Тетяна Олексіївна

д.е.н., професор кафедри фінансів ім. С.І. Юрія ТНЕУ

ОСОБИСТІ ДОХОДИ ГРОМАДЯН: СКЛАД, ДИНАМІКА, ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ

Рівень життя кожної людини є одним з основних критеріїв, що характеризує забезпеченість населення матеріальними і духовними благами, а серед показників рівня життя одними із найважливіших є особисті доходи.

Насамперед відмітимо, що доходи окремих категорій громадян істотно різняться за структурою, обсягами та стабільністю їх отримання, що зумовлено різницею у віці, професії, видах трудових відносин (найманий працівник чи підприємець) та індивідуальних схильностях і рисах людини тощо.

Відтак внаслідок індивідуальних особливостей громадян щодо можливості отримання доходу існують різні джерела формування особистих доходів, які за їх економічним змістом виокремлюють у такі групи: заробітна плата; доходи від приватної власності; доходи від індивідуальної трудової діяльності; державні трансфертні платежі; доходи з інших джерел.